

LA SELVA

Text > JOAN DOMÈNECH

XIII Nit de la Cultura Lloretenca | El passat mes d'abril va tornar a ser el moment propici per a la gran vetllada dedicada a la literatura que, tradicionalment, organitza cada any la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Lloret. Amb la intervenció dels personatges televisius Llucià Ferrer i Anna Bertran, el primer com a presentador i la segona com a actriu humorística, la vetllada va començar amb un acte amb tots els escriptors lloretencs que, al llarg de l'any, havien publicat algun llibre, els quals van rebre un artístic record. Després es van lliurar els premis del concurs de literatura de viatges, en la categoria d'alumnes de secundària, repartits entre alumnes dels diversos instituts, i en la categoria d'adults, amb alguns guardonats de fora del municipi. El guardó Sa Gavina es va atorgar a l'Associació de Dones L'Aurora per la seva tasca a favor de les arts i les lletres. També s'entregà el premi Joan Llaverias de contes infantils il·lustrats. Foren homenatjats els membres de la penya Xino Xano Melcior Puigvert i Jordi Baltrons, traspasats recentment. I la nit tingué una actuació estel·lar: la de l'artista Didi Rodan, que manipulant sorra de mar damunt d'un vidre va traslladar a la pantalla imatges de gran bellesa.

Tossa: recuperant patrimoni | Des de fa uns mesos, han aixecat expectació les excavacions que l'Obreria de Sant Isidre de la Capella de Sant Benet de Tossa ha impulsat a la recerca de les restes d'una església que podria haver presidit un poblat medieval situat a l'interior, anomenat, per aquesta raó, Vilademont. Tot i que Tossa ja ha tingut sempre dos santuaris destacats (Sant Grau i Sant Benet) que s'afegeixen al ric patrimoni arqueològic tossenc, en temps pretèrits encara disposava d'altres monuments que han desaparegut. Fa uns anys, l'alcalde Telm Zaragoza reivindicava l'ermita de la Mare de Déu de Gràcia, que els francesos van destruir i de la qual resten alguns murs en el camí entre Tossa i Sant Grau. Se sospita, també, l'existència d'un església dedicada a Sant Lionç. Ara les excavacions recents a Vilademont han permès descobrir les ruïnes d'un absis

amb la base de la taula de l'altar i parets d'uns 90 cm. Caldrà esperar alguna altra campanya per veure si es poden obtenir més dades.

Blanes: els Premis Recull | Els Premis Recull són un clàssic dintre del calendari d'esdeveniments culturals de la vila de Joaquim Ruyra. Fa cinquanta-cinc anys que existeixen i la revista que els promou celebrarà l'any vinent el centenari de la seva fundació. La sorpresa de l'edició d'aquest any va ser que el premi de narració Joaquim Ruyra va quedar desert. El Benet Ribas de poesia el va guanyar Joan Carles González Pujalte, de Mataró. El barceloní Jan Vilanova va obtenir el premi Ametller de teatre. El Salvador Reynaldos de periodisme fou per a Carlus Gay Puigvert i Víctor Gay Frias, de Girona. Miquel Martí i Serra, de Begur, guanyà el Rafael Cornella - Joaquim Abril de retrat literari, i el Joan Petit de conte infantil el va obtenir Teresa Barba, de Barcelona.

>> Portada de la revista Recull. (Font: RECVL)

LA Cerdanya

Text i foto > SANDRA ADAM

Els catalans universals de Pilarín Bayés, a Bolvir | El darrer 13 d'abril es va inaugurar l'exposició «Catalans universals», de Pilarín Bayés, a l'Espai Ceretània, de Bolvir. L'acte va comptar amb la presència de l'autora, que es va mostrar sorpresa per la història que

conserva el Museu Arqueològic del Castellot de Bolvir i va voler regalar als nens de l'escola municipal un dibuix d'un elefant en record del pas d'Aníbal per la comarca.

Als murs de l'Espai Ceretània, es poden veure els dibuixos originals de deu de les *Petites històries* publicades per l'Editorial Mediterrània. Entre els centenars de personatges i escenaris hi trobareu els protagonistes: Pompeu Fabra, Pau Casals, Josep Pla, Salvador Dalí, l'abat Oliba, Antoni Gaudí, Mercè Rodoreda, Josep M. Subirachs i les reines Maria de Luna i Margarida de Prades. Les làmines permeten veure en directe el traç i la coloració dels dibuixos i també les modificacions aportades abans de publicar-se.

El 3 d'agost, Pilarín Bayés torna a visitar l'Espai Ceretània per dedicar i signar els llibres dels més menuts de la casa. L'exposició tancarà el 24 de setembre.

>> Pilarín Bayés, acompanyada de Roser Caselles, regidora de Cultura de l'Ajuntament de Bolvir, en la inauguració de l'exposició «Catalans universals».

La Cerdanya, escenari audiovisual

| L'abril passat, la Cerdanya Film Comission i el Grup de Recerca de Cerdanya van fer públic un directori de localitzacions per tal d'estimular la producció audiovisual a la Cerdanya. En el web filmcerdanya.cat s'enumeren diferents espais de la comarca per promoure l'arribada de productores que vulguin enregistrar pel·lícules, espots publicitaris, sèries o documentals.

Amb una estètica molt acurada, el web presenta espais urbans i paisatges de la vall cerdana per inspirar creadors audiovisuals que vulguin sortir dels escenaris habituals. En aquest inventari s'hi poden trobar imatges que ens

cròniques

traslladen directament al món rural però també espais que trenquen els tòpics de les comarques pirinenques.

L'augment de la demanda de rodatges a la comarca ha motivat la creació d'aquest web que, sota el lema «La gran vall audiovisual del Pirineu», pretén potenciar aquest sector econòmic. A més de mostrar l'oferta d'espais, el web permet simplificar els tràmits als productors facilitant informació sobre permisos i fent d'enllaç amb els ajuntaments.

EL RIPOLLÈS

Text > EUSEBI PUIGDEMUNT

Noranta anys del Museu Etnogràfic | Aquesta crònica del Ripollès està centrada en un aniversari: els noranta anys del Museu Etnogràfic de Ripoll (MER). Malgrat que oficialment la inauguració va tenir lloc el 1929, ja deu anys abans, el 1919, el grup d'estudiosos i folkloristes que sota l'ègida de Tomàs Ragner (1929-1946) recollien tota mena d'objectes i tradicions varen oferir una mostra del que havien començat a recopilar a les acaballes del segle XIX; el seu esperit de recerca era el de la mirada de 360 graus, ja que tot era del seu interès. Donant un cop d'ull a les fitxes d'aquells prohoms i ben especialment a les de Tomàs Ragner, un s'adona que són d'un detall i concisió admirables! En paraules de la directora actual del MER, Roser Vilardell, «aquells folkloristes agafaven el seu

present per transformar-lo en història».

El primer museu s'instal·là a les golfes de la vella església de Sant Pere sota el nom d'Arxiu Museu Folkloric Parroquial, i va esdevenir, així, el primer museu de Catalunya dedicat a l'etnografia pirinenca, amb un fons important, tant per la qualitat com per la quantitat, d'objectes relatius al món rural, al dels pastors i oficis tradicionals (que ja aleshores anaven periclitant), a la religiositat popular (amb una remarcable col·lecció d'exvots), a la farga catalana i a les armes ripolleses, entre d'altres.

Salvaguarda del patrimoni | A Tomàs Ragner el va succeir en la direcció de la institució Agustí Casanova (1946-1955), que va saber continuar encertadament amb la filosofia del seu predecessor en el sentit que un museu folklòric no havia de ser un mer dipòsit d'antiguitats. En els seus anys, el museu es començà a especialitzar i va introduir els diorames per reforçar el missatge visual i pedagògic d'alguns temes en particular. Després de Casanova ocupà la direcció Eudald Graells (1957-1992), que, malgrat les circumstàncies adverses del franquisme, va continuar enriquint les col·leccions i ampliant l'espai d'exposició gràcies a la dessacralització el 1946 de l'església de Sant Pere. Per a ell, la finalitat del museu no podia ser cap altra «que contribuir eficaçment a la salvaguarda del patrimoni cultural, històric i espiritual del poble i, al mateix temps, posar aquest patrimoni al servei de la societat present i futura, per a la seva educació i desenvolupament».

Quan Graells va morir, l'any 1992, es creà un patronat amb representació de l'Ajuntament de Ripoll, el Consell Comarcal del Ripollès i el Bisbat de Vic, que nomenà Maria Àngels Espona com a directora (1994-2005); sota la seva gestió es professionalitzà la institució i es va inscriure al Registre de Museus de la Generalitat de Catalunya. El 2000 el vell museu tancà definitivament i van haver de transcórrer onze anys fins a la reobertura i reinauguració, el 2011, a la nova seu dins de la casa senyorial de Can Budallés, totalment reestructurat i modernitzat, de manera que s'ha convertit en un dels equipaments culturals més notoris i renovadors de l'etnografia a Catalunya.

La directora actual, Roser Vilardell (2010), fent-se ressò de les paraules d'Eudald Graells citades unes línies abans, declarava que la missió del MER és la de «documentar, estudiar, difondre i conservar el patrimoni etnològic i immaterial, especialment del Ripollès, abastant els Pirineus de Girona, i destacar-ne aquells aspectes originals que ens permeten explicar el passat i l'evolució social, cultural, econòmica i tècnica de la zona [...] que ens ajudi a destacar la nostra identitat i a desenvolupar xarxes de treball i d'estudi al llarg del territori».

>> Imatge commemorativa del 90è aniversari al web del museu. (Font: MUSEU ETNOGRÀFIC DE RIPOLL)

GIRONINS A L'EXTERIOR

Text > EVA FONT, Mèxic

Sona el despertador. Són dos quarts de sis d'un divendres qualsevol, però per a mi és el dia preferit de la setmana: és l'últim dia de la setmana que em llevo tan de matí. Preparo els esmorzars i també el dinar dels nens, que comencen l'escola a les set i en surten a dos quarts de cinc de la tarda (tenen activitats esportives a l'escola). Estem a 16 graus i amb molta humitat (com a Girona, que cala els ossos). Fred per a mi, que fa disset anys que visc a Playa del Carmen i encara no m'hi he acostumat. Per als turistes és ideal. Sortim de casa quan comença a sortir el sol; a voltes transforma el cel en un mar espectacular de colors, rosat, groc, blau cel... que t'ajuden a obrir els ulls. Avui els meus fills m'han demanat llonganissa per esmorzar; de contraban, perquè encara no arriba per aquestes terres. Tot i que són nascuts a Mèxic, els encanta tant com el fuet! Els han tastat a casa dels avis de Girona.

Quan els deixo a l'escola, alguns dies vaig a una classe de *total body*. Avui toca. La professora és una madrilenya

d'arrels profundes. Entre les alumnes hi ha una mallorquina, una dominicana, quatre mexicanes i dues argentines. Un esclat d'opinions! Això m'agrada i m'enriqueix. Treballem juntes, comentem, riem, organitzem algun esmorzar i no importa l'origen.

Cap al migdia, la temperatura és perfecta, 23 graus, estem feliços amb aquest clima! En època de calor estem a 38 graus i amb una humitat molt elevada. No pots sortir al carrer, vius amb l'aire condicionat sempre engegat. Aquest cap de setmana no crec que anem, com és habitual, a la platja caribenya. L'aigua del mar, normalment calentona, és d'un color turquesa preciós que varia el seu to segons la profunditat i els reflexos dels rajos solars. La sorra, blanca, procedent dels esculls, és fina i no crema al trepitjar-la. Res a envejar a les platges de la Costa Brava, d'un blau fosc profund, d'aigua gelada i on la sorra crema la planta dels peus. Millor a l'ombra d'un pi. Cada lloc té el seu encant.